Projekt

z dnia 20 listopada 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ BĘDZINA

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie przyjęcia programu osłonowego "Będziński Bus Senior" w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu osób starszych na terenie Miasta Będzina na rok 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 662 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 639 z późn. zm.)

Rada Miejska Będzina
uchwala:

§ 1. Przyjmuje się program osłonowy „Będziński BUS Senior" w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu osób starszych na terenie Miasta Będzina na rok 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Będzina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2027 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Będzina

Sławomir Brodziński

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Będzinie
mgr Patrycja Gruca-Hołota

Akceptuję w zakresie formalnoprawnym
radca prawny Marcin Kropka

PAWEŁ SWOBODA
RADCA PRAWNY

SEKRETARZ MIASTA
Magdalena Rogowicz

SKARBNIK MIASTA
Anna Pawłowska

PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA
MIASTA BĘDZINA
Anna Drzewiecka

Załącznik do uchwały nr .....

Rady Miejskiej Będzina

z dnia.....2026 r.

PROGRAM OSŁONOWY „Będziński BUS Senior"
w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu osób starszych
na terenie Miasta Będzina na rok 2027

I. Wprowadzenie i podstawa prawna

Program osłonowy „Będziński BUS Senior" na rok 2027, zwany dalej „Programem", stanowi element lokalnej polityki społecznej Miasta Będzina, którego celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu i społecznemu osób starszych oraz wspieranie ich samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Podstawę realizacji Programu stanowi art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Program opracowano z uwzględnieniem art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, przewidującego opracowywanie i kierowanie do wdrożenia lokalnych programów pomocy społecznej przez radę gminy.

Program ma charakter osłonowy, planistyczny i organizacyjny. Określa kierunek działań Miasta Będzina w zakresie wsparcia transportowego osób starszych, a także założenia dotyczące grupy docelowej, zakresu usług i sposobu ich realizacji.

II. Uzasadnienie potrzeby realizacji Programu

Starzenie się społeczeństwa wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na usługi wspierające osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu. Jedną z barier w zaspokajaniu potrzeb życiowych tej grupy mieszkańców jest utrudniony dostęp do transportu umożliwiającego dotarcie do placówek ochrony zdrowia, instytucji publicznych i innych miejsc związanych z realizacją podstawowych potrzeb.

Ograniczenia komunikacyjne mogą wynikać między innymi ze zmniejszonej sprawności ruchowej, stanu zdrowia, trudności w korzystaniu z komunikacji publicznej, braku własnego środka transportu, samotnego zamieszkiwania lub ograniczonych możliwości uzyskania pomocy ze strony osób bliskich.

Trudności te mogą prowadzić do ograniczenia dostępu do świadczeń zdrowotnych i usług publicznych, a w dalszej perspektywie do pogłębiania się izolacji społecznej oraz ograniczania samodzielności osób starszych.

Istniejące rozwiązania transportowe nie w każdym przypadku odpowiadają indywidualnym potrzebom osób starszych, zwłaszcza gdy konieczne jest dotarcie do miejsca, którego nie obsługuje bezpośrednie połączenie komunikacji zbiorowej, bądź korzystanie z niej stanowi znaczącą trudność.

Podejmowanie działań służących ograniczaniu tych barier wpisuje się w zadania pomocy społecznej, w szczególności w zakresie wspierania osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz umożliwiania im funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Program „Będziński BUS Senior" stanowi instrument wsparcia społecznego skierowany do osób starszych, dla których trudności komunikacyjne stanowią barierę w zaspokajaniu potrzeb życiowych.

III. Cele Programu

1. Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu i społecznemu osób starszych zamieszkujących na terenie Miasta Będzina poprzez organizowanie nieodpłatnych usług transportowych.

2. Celami szczegółowymi Programu są:

1) zwiększenie dostępności do placówek ochrony zdrowia;

2) ułatwienie dostępu do urzędów, sądów i innych instytucji publicznych;

3) wspieranie samodzielności i aktywności życiowej osób starszych;

4) ograniczanie barier komunikacyjnych związanych z wiekiem, stanem zdrowia lub ograniczoną mobilnością;

5) przeciwdziałanie izolacji społecznej;

6) wspieranie możliwości jak najdłuższego samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania.

IV. Adresaci Programu

1. Program skierowany jest do osób, które ukończyły 60. rok życia, zamieszkują na terenie Miasta Będzina i doświadczają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się lub korzystaniu z dostępnych form transportu, utrudniających im zaspokajanie potrzeb życiowych.

2. Działania Programu mają na celu wsparcie w szczególności:

1) osób z ograniczoną sprawnością ruchową;

2) osób korzystających ze sprzętu wspomagającego przemieszczanie się;

3) osób samotnych lub mających ograniczone możliwości uzyskania pomocy transportowej ze strony innych osób;

4) osób, którym stan zdrowia, ograniczenia funkcjonalne lub inne okoliczności życiowe utrudniają korzystanie z transportu publicznego.

3. Przyjęte założenia Programu nie przewidują stosowania kryterium dochodowego.

V. Zakres planowanego wsparcia

1. W ramach Programu planuje się organizowanie indywidualnych, nieodpłatnych przewozów osób, o których mowa w pkt IV ppkt 1 programu.

2. Transport będzie miał na celu umożliwienie dotarcia w szczególności do:

1) przychodni i poradni medycznych;

2) szpitali i innych podmiotów leczniczych;

3) sądów;

4) urzędów administracji publicznej.

3. Przewozy będą organizowane na terenie Miasta Będzina, z możliwością realizacji przejazdów poza granicami miasta do miast ościennych (Sosnowca, Czeladzi i Dąbrowy Górniczej) w szczególności do placówek ochrony zdrowia i instytucji publicznych, jeżeli będzie to uzasadnione potrzebami uczestników i możliwościami organizacyjnymi realizatora.

4. Zakres wsparcia może obejmować przejazd do miejsca docelowego i przejazd powrotny.

5. Program nie przewiduje organizowania specjalistycznego transportu medycznego ani transportu sanitarnego wymagającego odpowiedniego zabezpieczenia medycznego.

6. Szczegółowa organizacja przejazdów będzie uwzględniała dostępność pojazdu, możliwości kadrowe, bezpieczeństwo uczestników oraz środki finansowe przeznaczone na realizację zadania.

VI. Realizator Programu

1. Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie.

2. Do działań realizatora należeć będzie w szczególności:

1) organizacja i koordynacja przewozów;

2) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących potrzeb transportowych;

3) planowanie harmonogramu przejazdów;

4) zapewnianie właściwych warunków technicznych i organizacyjnych wykonywania transportu;

5) dokumentowanie zrealizowanych usług;

6) monitorowanie wykorzystania zasobów i kosztów Programu;

3. Szczegółowe zasady organizacji pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie w zakresie wykonywania Programu określone zostaną przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie.

VII. Zasady finansowania

1. Program zakłada całkowicie nieodpłatne udostępnianie usług transportowych osobom objętym wsparciem.

2. Realizacja Programu finansowana będzie ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie lub środków zewnętrznych.

3. Finansowanie obejmować będzie w szczególności wydatki związane z:

1) eksploatacją i utrzymaniem pojazdu;

2) zakupem paliwa i materiałów eksploatacyjnych;

3) przeglądami, naprawami i ubezpieczeniem pojazdu;

4) zapewnieniem obsługi transportowej;

5) organizacją, koordynacją i dokumentowaniem usług.

4. Nie przewiduje się ustanawiania odpłatności za przejazdy.

5. Zakres realizowanych działań będzie dostosowany do środków finansowych i zasobów organizacyjnych przeznaczonych na Program.

VIII. Okres realizacji Programu

Program realizowany będzie od dnia 1 stycznia 2027 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.

IX. Monitoring i ocena Programu

1. Realizator prowadzić będzie monitoring działań podejmowanych w ramach Programu.

2. Monitoring obejmować będzie w szczególności:

1) liczbę osób korzystających ze wsparcia;

2) liczbę wykonanych przejazdów;

3) rodzaje potrzeb, w związku z którymi organizowano transport;

4) liczbę zgłoszeń, których nie udało się zrealizować;

5) wydatki poniesione na realizację Programu;

6) ocenę wykorzystania dostępnych zasobów.

3. Informacja o realizacji Programu zostanie uwzględniona w sprawozdawczości Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie.

X. Postanowienia końcowe

1. Program stanowi dokument określający założenia i kierunki działań Miasta Będzina w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu osób starszych.

2. Program nie zastępuje przepisów ustawowych regulujących przyznawanie indywidualnych świadczeń z pomocy społecznej.

3. Zadania przewidziane w Programie realizowane będą z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, w szczególności przepisów dotyczących pomocy społecznej, finansów publicznych, bezpieczeństwa przewozów i ochrony danych osobowych.

4. Organizację wykonywania Programu zapewnia Prezydent Miasta Będzina za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Będzinie
mgr Patrycja Gruca-Hołota

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Jednocześnie art. 110 ust. 10 tej ustawy stanowi podstawę opracowywania i kierowania do wdrożenia lokalnych programów pomocy społecznej.

Projektowana uchwała ma na celu przyjęcie programu osłonowego „Będziński BUS Senior" na rok 2027, służącego przeciwdziałaniu wykluczeniu komunikacyjnemu i społecznemu osób starszych zamieszkujących na terenie Miasta Będzina.

Starzenie się społeczeństwa wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na usługi wspierające osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu. Jedną z barier w zaspokajaniu potrzeb życiowych tej grupy mieszkańców jest utrudniony dostęp do transportu umożliwiającego dotarcie do placówek ochrony zdrowia, instytucji publicznych i innych miejsc związanych z realizacją podstawowych potrzeb.

Ograniczenia komunikacyjne mogą wynikać między innymi ze zmniejszonej sprawności ruchowej, stanu zdrowia, trudności w korzystaniu z komunikacji publicznej, braku własnego środka transportu, samotnego zamieszkiwania lub ograniczonych możliwości uzyskania pomocy ze strony osób bliskich.

W Mieście Będzin na przestrzeni ostatnich lat liczba osób starszych kształtowała się następująco:

- XII 2019 r. - 10 860 osób starszych, tj. 21 % ogólnej liczby ludności miasta.
- XII 2020 r. - 11 296 osób starszych, tj. 22 % ogólnej liczby ludności miasta.
- XII 2021 r. - 12 037 osób starszych, tj. 23,30 % ogólnej liczby ludności miasta.
- XII 2022 r. - 12 203 osób starszych, tj. 24,50 % ogólnej liczby ludności miasta.
- XII 2023 r. - 13 757 osób starszych, tj. 27,60 % ogólnej liczby ludności miasta.
- XII 2024 r. - 15 343 osób starszych, tj. 31,76 % ogólnej liczby ludności miasta.
- XII 2025 r. - 15 508 osób starszych, tj. 32,69 % ogólnej liczby ludności miasta.

Program przewiduje organizowanie bezpłatnych, indywidualnych przejazdów dla mieszkańców, którzy ukończyli 60. rok życia i doświadczają trudności komunikacyjnych. Jego adresatami nie są zatem wszyscy mieszkańcy spełniający wyłącznie kryterium wieku, lecz osoby starsze wymagające wsparcia w przemieszczaniu się ze względu na swoją sytuację życiową lub ograniczenia funkcjonalne.

Przyjęta konstrukcja umożliwia prowadzenie działań osłonowych bez uzależniania ich od kryterium dochodowego. Zapewnia zarazem bezpośredni związek Programu z zadaniami pomocy społecznej, wynikający z potrzeby przeciwdziałania trudnościom życiowym i ograniczania wykluczenia społecznego osób starszych.

Realizacja Programu zostanie powierzona Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Będzinie, w którego statucie przewidziano realizację gminnych programów osłonowych. Transport będzie wykonywany bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie, bez zlecania usług przewozowych podmiotom zewnętrznym.

Program zakłada całkowitą nieodpłatność przejazdów dla osób korzystających ze wsparcia. Koszty jego realizacji zostaną pokryte ze środków budżetu Miasta Będzina.

Mając na uwadze potrzebę rozwijania lokalnych form wsparcia osób starszych oraz przeciwdziałania ich wykluczeniu komunikacyjnemu i społecznemu, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Mając na uwadze potrzebę rozwijania lokalnych form wsparcia osób starszych oraz przeciwdziałania ich wykluczeniu komunikacyjnemu i społecznemu, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Będzinie
mgr Patrycja Gruca-Hołota